

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 38.

V Ljubljani, v soboto 19. septembra 1903.

Letnik VIII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani Stari trg šte. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Delavski groši.

(Dopis iz Londona)

Zanimivejše nego vse palače in zbirke je proučevanje delavskega gibanja na Angleškem. Omenil sem že prodajalne zadruge delavskih stanov. Oglelal sem si centralo teh zadrug „Co-operative Wholesale Society Limited“, ki ima svoje veliko skladišče v Londonu EC. 99. Lemon Street, blizu doka Sv. Katarine ob koncu pristanišča.

To je velika šestnadstropna palača iz rezanega belega kamena, med katerim so stene iz rdeče opeke — jako impozantno poslopje. To je „Gospodarska Zveza“ angleških delavskih društev. Ob koncu računskega leta 1903. je štela ta zveza 1100 društev kot članov, v katerih je združenih 1.356.044 delavskih rodbin.

Posamezna društva imajo v zvezi glasove in denarne deleže po številu svojih članov. Naj navedem tu nekaj števil iz letnega računa v približni vrednosti avstrijske veljave.

Trgovska glavnica zveze je znašala l. 1902 24.500.000 K. Čisti dobiček znaša 8.200.000 K. Zveza ima čez 20 manufaktur, v katerih se izdelujejo vse potrebe za delavsko gospodinjstvo: Ima tovarno za obutev, predilnice, tovarne za obleko, svojo tobačno tovarno itd.

Uslužbencev je pri zvezi 12.000. Za obolele uslužbence in člane ima zveza veliko bolnišnico in vzdržuje zadružno kmetijo (fruitfarm). Blago prevaja zveza na celi mornarici lastnih parnikov.

In to vse je nastalo iz majhnih bakrenih delavskih grošev! Ta organizacija se več ne more imenovati društvo; to je cela delavska republika!

Kdaj bo slovenska „Gospodarska Zveza“ postavila v Trstu svoje skladišče? Kdaj bo odplul njen prvi parnik v Aleksandrijo z vihrajočo belo-modro-rdečo zastavo slovenskih delavskih stanov? Ali je to nemogoče? Kar je

mogel izstradani angleški delavec, zakaj ne bi tega mogel Slovenec?

Ne bodimo fantasti, in primerjajmo svoje moči v približno enakih razmerah! Jaz vzamem izmed angleških mest eno, ki je v delavski organizaciji zaostalo za drugimi, in ki živi približno v takih razmerah, kakor Ljubljana, dasi je nekoliko večje. To je York s 75.000 prebivavci. Kako se je zadružna organizacija delavcev razvijala v Yorku?

Svojo prodajalno zadruge so ustanovili delavci tu l. 1858. Imela je le devet članov izpočetka, drugo leto 130. Celega četrstoletja se je društvo lovilo samo s seboj med smrtjo in življenjem. Člani so poizkušali to in ono, se prepirali, doplačevali itd. — a odnehali niso. Z eno besedo: vzgajali so se.

L. 1883. so pristopili v imenovano gospodarsko zvezo „Cooperative Wholesale Society“. Ta je društvo presnovala, in zdaj se je začelo naglo razvijati.

L. 1888. je imelo društvo 1 prodajalnico, 438 članov, glavnice 16.000 K, rezervnega zaklada 80 K, je prodalo za 85.500 K. Toraj taka majhna reč, kakor jih imamo na Slovenskem.

L. 1900. je pa društvo imelo: 21 prodajalnic, 7250 članov, glavnice 1.400.000 K, rezervnega zaklada 56.000 K in je prodalo blaga za 4.200.000 K.

Ta uspeh se je dosegel v mestu s 75.000 prebivavci! A kar je boljše, pride zdaj.

Društvo je ustanovilo „penny-banko“; Slovenci imenujemo taki stvari „Čebelica“. Dne 30. junija 1901 je bilo v njej 68.680 K. Ta denar je znosilo skupaj 1700 delavskih otrok in žensk.

Novo življenje se je začelo, ko je to konsumno društvo leta 1899. postavilo svojo hišo, lep delavski dom za 500.000 K.

Vodstvo društva je iz dobička l. 1900. določilo 6.500 K za pouk delavskih otrok. Za upravo te svote je izvoljen vzgojni od-

bor, kateri daje podporo za nakup šolskih knjig in za šolnino. V veliki dvorani delavskega doma (Societyhall) je redna ponavljalna šola za delavske otroke. „Ženski odbor“ (Women's Guild) skrbi za pouk deklet. V prvih treh mesecih 1901 je bilo 16 učnih predavanj za ženske o gospodinjstvu. Društvo ima veliko knjižnico.

Kmalu je stopilo društvo tudi v politične borbe. L. 1900. je prvič prodrlo s svojim kandidatom za občinski svet.

Za dobrodelne namene so izdali leta 1900. 4000 K. Uslužbenci društva dobe primeren del od letnega dobička. L. 1900. so dobili uslužbenci iz dobička poleg plače še 1300 K priboljška. Nedelja cela in sreda popoldan je počitek za uslužbence.

Splošno sodbo o tem izreka dober poznavatelj v sledečih besedah: „Vpliv na delavsko življenje je bil dober. V lokalnem oziru je vplivalo na napreden razvoj; s svojo zahtevo, da se mora vse vedno v gotovini plačevati in s splošnim spodbujanjem k varčevanju je brezdvomno mnogo izboljšalo običaje delavskega ljudstva.“*)

To je tisti vinar uboge vdove, ki je več vreden, kakor pa zakladi bogatašev.

Primerjajmo ta razvoj z domačimi razmerami!

Karol IV., češki kralj in jugoslovanski glagolaši.

Marsikateremu, ki se je učil zgodovine, se je čudno zdelo, da je Karol IV. pozval v Prago jugoslovanske glagolaše ter jim tukaj postavil samostan Emaus.

Domačih glagolašev takrat na Češkem in Moravskem ni bilo, zatrl jih je že Svatopluk, vendar pa se je spomin na nje gotovo še ohranil.

*) B. Seeborn Rowntree. Poverty. A study of Town Life. London, 1903. str; 354.

Odlomki iz brezmejnega številnega kraljestva.

Priobčil I. D.

Le počasi se odpira človeku številno polje. Pač so že poznali vsi narodi množino stvari in so jih tudi skušali sešteti, toda vse prekmalu jim je zmanjkalo besed. Bilo jim je kakor otroku v prvem razredu, ko je enkrat preštel prste na obeh rokah — naprej niso znali. Še le sčasoma se je narodom posrečilo olajšati štetje s tem, da so vpeljali razne sisteme, s pomočjo katerih so števila razdelili po gotovih zakonih v skupine. In zdaj deli večina narodov v skupine po dekadah in tem potom dobimo deset, sto, tisoč, desetisoč i. t. d. Dasi je dekadičen sistem kolikor mogoče preprost in lahko umljiv, bi se vendar motili, ko bi mislili, da ga rabijo prav vsi narodi. Mnogo jih je še, ki začenjajo svoj sistem s 5, 12 ali 20; da, na otoku Novi Zelandiji začinja nek rod svoj sistem celo z 11.

Ko je bil vpeljan na številno polje nov sistem, ni bilo več težko določno in natanko zaznamovati še tako velika števila z nekoliko besedami. Tako so delali stari Grki, tako stari Rimljani in tako delajo sedaj do malega vsi narodi; tako imamo i mi v trinajstih besedah:

ena, dve, tri, štiri, pet, šest, sedem, osem, devet, deset, sto, tisoč in milijon — katere lahko združimo v vsemogoče zveze med seboj — izraze za števila, pričenski pri najmanjših ulomkih do največjih števil, ki so jih kedaj izračunili astronomi.

Nekoliko težje je bilo pač zapomniti si ta števila z znaki. S pomočjo desetih znakov: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 in 0 sestavljamo vsakojaka števila in zaznamujemo s temi tolike količine, da si jih človek skoraj predstavljati ne more, ker so ali neizmerno majhne ali pa neizmerno velike, kar bomo skoraj videli.

Seveda, predno je človeštvo dospelo do tako enostavnih znakov, je preteklo več sto let. Naša pisava pa ne omogočuje samo, da spoznamo bistvo in količino zapisanega števila, marveč tudi, da spajamo dve ali več števil po gotovih zakonih s pomočjo raznih operacij, da dobimo nova števila. Ako hočemo sedaj še tako veliko število sešteti, pišemo jih drugo pod drugo in v par trenutkih imamo največjo adicijo izvršeno. Podobno postopamo pri množenju, podobno pri deljenju.

In zdaj smemo brez skrbi s pomočjo desetih znakov in trinajstih besed nastopiti pot razmotrivanja na brezmejnem številnem kra-

ljestvu. Pred vsem ohranimo mirno vest in hladno kri, ker pot nas bo peljala v nedosežne daljave in vrtoglave višave.

Vsakdanje življenje se zadovoljuje z malimi števili, ono pohaja takorekoč ob obrežju brezkončnega morja. V navadnih matematičnih zbirkah nahajamo k večjemu taka števila, ki obsegajo šest mest, le tupatam naletimo še na milijon. Milijon je toraj najvišja meja navadnega številjenja. Vendar je marsikomu vseeno, če temu ali onemu milijonarju pripisuje nekaj milijonov več ali manj, kajti razloček med milijoni — tako se vsaj misli — ni velik. Kolik pa je torej milijon? Poglejmo!

Ako more spreten števec, recimo uradnik pri kaki banki, naštet v eni uri tritisoč kron in vsak dan posveti temu delu najmanj deset ur, potrebuje celih 33 dni, da našteje milijon! Milijoni so torej že neizmerno veliki. To so kaj hitro občutili Francozi, ko so morali plačati Nemcem po letu 1871. pet milijard, to je 5000 milijonov frankov vojne odškodnine. Če bi bil Ahasver od tedaj, ko je križ nosečega Zveličarja spodil od svojega praga, vsako minuto po noči in po dnevu deval eno krono na stran in bi živel do današnjega dne, bi imel še le eno milijardo. Toda z milijardami smo jedva stopili na polje milijonov.

nil tudi v tem času. Toda ta spomin ni dal povoda kralju Karolu, da pokliče glagolaše iz Hrvatske na Češko, nego se je moral poprej z njimi nekje seznaniti.

In to se je zgodilo zares na samem Hrvatskem. O tem piše prof. Klaić v svojej krasnej zgodovini hrvaškega naroda (Povjest Hrvata III. zvezek str. 30—31.) tako le: „Znano nam je že, kako je rimski papež Inocenc IV. senjskemu škofu Filipu leta 1248. dovolil porabo glagolice in slovansko bogoslužje v cerkvi. Precej potem leta 1252. so prosili benediktinski redovniki samostana sv. Nikolaja pri Omišlju na otoku Krku istega papeža, da jim dovoli še dalje rabiti slovanski jezik v cerkvi. „Ker so Slovani ter imajo slovanske knjige, a latinskega jezika in pisave se ne morejo naučiti“, (cum ipsi, qui Sclavi existunt et sclauonicas litteras habent, et discene latinas litteras non possunt).

Ni dvoma, da je slovanska liturgija v XIV. veku prevladovala ne samo v senskej in krškej škofiji, nego tudi v krbavskej. Koliko se je razširila čez Velabit na jug v kninsko in ninsko škofijo, in na sever čez Gvozd (Kapela) v zagrebško, nimamo poročil; toda stoji, da je bilo duhovnov glagolašev ne samo v obsegu cele nadškofije spletske, nego tudi po zagrebškej škofiji. V župnijah poslednje škofije, a posebno še v krajih med Kolpo in Gvozdom, kjer so se širila posestva knezov Frankopanov, Zrinskih in Baboničev (Blagajev), so opravljali službo božjo tudi še kasneje duhovni glagolaši, kakor v Trgu pri Oslju, v samem Oslju, Ribniku, Lipniku, sv. Petru na Mrežnici, celo v Krašičih in Pribiću. Še leta 1501. se spominjata v zagrebškej škofiji, v kraju med Kolpo in Savo dva glagolaša: Andrej, župnik sv. Katarine, (Andreas plebanus sancte Katharine glagolita) in Gregor v Petrovini (quidam Hregorius glagolita).

Slovanska služba z glagolskimi svetimi knjigami je bila v XIV. veku v hrvatskem kraljestvu razširjena kakor niti prej in niti pozneje. Ona je celo prestopila meje hrvatskega kraljestva, ter se udomačila v Bosni in Albaniji, a najbolj v Istri, kjer popolnoma prevladala v iztočnem delu te zemlje, namreč v škofiji Pičanskej (Peden = Biben¹). Slednjič se je razširila slovanska liturgija ravno v tej dobi iz hrvaških dežel na Češko in Poljsko, kamor sta jo uvela

¹ Razširila se je tudi po Kranjskem. („Glagolica na Kranjskem“ Ivan Vrhovnik v V. letniku „Izvestij muzejskega društva“). Glagolica se pa ni rabila na Hrvaškem samo v cerkvi nego tudi v posvetnih poslovi. V XIV. veku je bila prava hrvaška pisava glagolica in cirilica. Najodličnejši Hrvat so rabili v svojem dopisovanju glagolice. Pokojni zgodovinar Radoslav Lopašić je zbral veliko število takih pisem, ki so posebno važna za zgodovino tega časa. Nikolaj Jurišić, Peter Keglarić in Peter Kružić so pisali le s cirilico ali glagolice. Rabili so to pismo pa tudi Zrinski, Frankopani, Lenkovići in dr. Da so rabili takrat glagolice tudi na Kranjskem, je najbolji dokaz, da se je podučavalo takrat v tem pismu v čeronomeljskej šoli.

Ako pomnožimo zdaj milijon z milijonom, dospemo v novo deželo, v deželo bilijonov. Množice enot, ki se nahajajo v tem številu, si skoraj ne moremo predstavljati. Pomisliti je treba le, da v malo manj kot v dveh mesecih preteče milijon sekund in da je treba 30.000 let, da imamo en bilijon sekund. Če bi mogel kdo v eni minuti izgovoriti 200 števil, bi mogel en bilijon naštetih še le v 9512 letih! Kaj pak, mi za navadno številjenje vsekako ne potrebujemo tako velikanskih števil, pač pa jih potrebuje astronom, da izrazi razdaljo nebesnih teles med seboj. Razdalja med solncem in planeti znaša od šest do nekaj sto milijonov milj; razdalja med solncem in nepremičnicami pa znaša od pet do več sto milijonov milj. Ako vzamemo, da je razmerje med enim milijonom in enim bilijonom kakor razmerje med širino kake navadne ceste in razdaljo od Berlina do San Francisco v Ameriki, nam bode lahko umljivo, da se mora solnce z vsemi svojimi planeti videti od nepremičnice Sirija kakor kaka majhna pika. Da pa moremo izraziti tako neizmerne daljave, nam služi v to hitrost svetlobe. Znano je namreč, da ne vidimo precej v tistem hipu luči, ko vplamti kje v daljavi, marveč še le nekoliko trenutkov pozneje. Učenjaki so izračunali, da preleti svetloba v eni sekundi 41.000 milj, v eni minuti torej

češki kralj Karol in poljski kralj Vladislav Jagelo

Leta 1337. se je mudil bodoči češki kralj Karol, takrat še pomejni grof na Moravi, na Hrvatskem kot gost kneza Bartola VIII. Frankopana. Karol je šel za nekim opravilom na Tirolsko, ali ker je živel v prepiru s habsburškimi vojvodi, se ni podal tje kaj skozi avstrijske dežele, nego skoz Ogrsko in Hrvatsko do Senja a potem je nakanil oditi iz Senja po morju do Ogleja (Aquileje), pa na Tirolsko.

Ko je prišel na Hrvatsko, so ga pogostili knezi Frankapani, brata Bartol VIII. in Dujam III., knez Bartol se je celo ukrcal z njim in njegovim spremstvom v brod, da ga spremi do Ogleja. Toda na potu, že blizu mesta, ju obda kapetan benečanskega brodovja, ter ju hoče z brodom zajeti. Tukaj reši domišljavost kneza Bartola pomejnega grofa Karola. Po napotku njegovem se je začel Karol z benečanskim kapetanom dogovarjati glede prodaje, a med tem se skriva, a da ga niso opazili z Bartolom v ribarsko ladjico, ki se je nahajala v bližini, pa se je srečno prepeljal skozi benečansko mornarico do Ogleja, kjer ga je svečano sprejel patrijarh Bertraud.

Bržkone je Karol, dokler se je mudil v Senju, slišal slovansko liturgijo, katera mu je morala posebno ugajati. Povrnivši se kasneje na Češko, poprosi papeža Klemensa VI., bivšega svojega učitelja, da bi se brala tudi v njegovej zemlji maša v slovanskem jeziku. Papež je izpolnil željo Karlovo leta 1346, ali samo na enem mestu v vsem kraljestvu se je smela vršiti slovanska liturgija. Čez leto dni je sezidal Karol v Pragi samostan na čast svetim zaščitnikom kraljestva češkega: sv. Hieronimu, Cirilu in Metodu, Vojtjahu in Prokopiju, pa nastani v njem benediktinske redovnike iz hrvatskega Primorja ki so prinesli s seboj svoje knjige v jeziku hrvatsko-slovanskem. Za samo prepisovanje knjig v „plemenitem jeziku slovanskem“ je odredil Karol l. 1356. po deset mar na leto kot plačo pisarju. Ta samostan emanski se je hitro povzdignil; leta 1372. je posvetil samostansko cerkev sam nadškof praški v navzočnosti kralja in cesarja Karola in druge gospode češke. Iz Češke se je razširilo pozneje slovansko bogoslužje na Poljsko. Tu je nagovorila kralja Vladislava Jagela lepa njegova soproga Hedviga, hči ogerskega in hrvatskega kralja Ljudevita in bosenske banovne Elizabete, ter je po priman češkega kralja Karola (incitati exemplari simili quod in civitate Pragensi habetur monasterium Slavorum ordinis sancti Benedicti) dne 28. julija 1390. v krakovskem predmestju Klepavz utemeljil poleg cerkve sv. Križa samostan, kamor je naselil slovanske glagolaše iz Prage (fratres que ex monasterio Pragensi sumptos ad illam domum-introit.)

dva in pol milijona milj. Za razdaljo med zemljo in mesecem potrebuje svetloba pol sekunde, za razdaljo med zemljo in solncem 4 minute, za razdaljo med zemljo in Sirijem pa 11 let — in vendar je Sirij ena najbližjih zvezd nepremičnic. Mnogo nepremičnic pa je v toliki oddalji od nas, da njihova svetloba potrebuje do zemlje več stoletij! Tako bi mogla že marsikatera nepremičnica ugasniti in vendar bi mi še vedno videli njeno svetlobo.

To so tedaj bilijoni.

Ta števila pa nas nikakor ne smejo strašiti, ker mi stojimo komaj pri začetku številne vrste. Pojdimo malko dalje in prekoračimo milijon bilijonov. Dospeli smo za eno stopinjo višje — do trilijonov.

Eden najimenitnejših matematičnih računov, ki ga najdemo v vsaki večji zbirki matematičnih nalog, sega tako daleč. Sessa Ebn Draher, izumitelj šaha, je baje zahteval od indijskega kralja Shehrama za svoje plačilo množico pšeničnih zrn, ki bi jo dobil, ako položi na prvo šahovo polje 1 zrno, na drugo 2 zrna, na tretje 4 zrna, na četrto 8 zrn in tako dalje na vsako naslednje polje še enkrat toliko zrn, kakor na prejšnje. Kralj je bil takoj zadovoljen s to — po njegovem mnenju — skromo pogodbo.

Ta samostan je stal še okoli leta 1470. (Dugossi Historiae polonicae liber X., — edit, Lipsiae 1711, pag. 126.—127.)^{*}

Kralj Karol je sezidal samostan v praškem predmestju na Skalkah, a narod ga je kmalu nazval na Slovanach radi slovanskih menihov iz Hrvatske; ime Emans pa je dobil ta samostan zato, ker je bila njegova cerkev posvečena na velikonočni ponedeljek leta 1372.

Že na početku husitskih bojev je bil leta 1419. popljen, a s časoma se je spremenil v mestno župnijo, župnik pa se je zval še vedno opat. Tako je bilo v XV. in XVI. veku. Leta 1591. je cesar Rudolf II. samostan zopet razširil toda leta 1609. in 1611. je iz novič mnogo pretrpel v domačih borbah.

Po bitki na beli gori se je začel samostan popravljati, vendar pa cesar Ferdinand II. ni hotel tedanjemu opatu Bavorovskemu povrniti vsega premoženja, nego je leta 1635. odstranil njega in še dva tovariša na župnijo sv. Nikolaja v Starem mestu, kjer so se slovanski menihi, toda le po imenu, vzdržali do cesarja Josipa II.

Samostan Emans pa je izročil Ferdinand II. monseratskim benediktincem, ki imajo še še dandanes ta samostan v svojej posesti. Slovansko bogoslužje pa je v njem seveda že zdavnaj prenehalo.

Poročila iz mest in trgov.

Iz Idrije, 16. septembra. V zadnjem dopisu omenja gospod dopisnik vzorno občinsko upravo napram požarni brambi in svoje dolžnosti „popolnoma se zavedujoče“ načelstvo. Temu bodi pristavljeno.

Požarna bramba je imela svoj dom na prav primernem prostoru, za občinsko hišo.

Ko pa so zgradili znano barako za 20 tisoč v čitalniške namene, porabili so tudi to poslopje ter pognali iz njega požarno brambo, ne da bi ji preskrbeli druge prostore, kjer naj bi bilo spravljeno, kacic 4000 gld. vredno gasilno orodje.

Po vednem nadlegovanju je vendar gosp. župan blagovolil blagohotno odkazati drugi prostor in sicer v nekem — eraričnem hlevu. Ko se pa ognjegascem ni zdel ta prostor primeren, najeli so jim tedaj neko mokrotno shrambo v hiši svojega somišljenika. Brizgalnica je pa še tako varno spravljena, da ko se je nekoč pojavil ogenj jo niso mogli iz tega varnega zavetja spraviti. Druga brizgalnica je pa, kakor je bilo že omenjeno, na Goriškem. Lestve so raztresene po celem mestu, rabijo jih monterji. Kaj, ko bi se sedaj pojavil ogenj? Bodo morda ognjegasci po zraku plezali?

Gasilci so vedno prosili gosp. načelnika, županovega prijatelja, naj jim vendar preskrbi

In kralj je poklical najimenitnejše matematike svojega dvora, da mu določijo, koliko pšeničnih zrn bo dal za plačilo izumitelju šaha. Pa matematiki so določili, da bi moral kralj dati 18,,446.744,,073.709,551.615 zrn — torej nad 18 trilijonov pšeničnih zrn bi moral šteti kralj. Ta zrna pa bi pokrila vso zemljo 9 milimetrov na debelo. Če tehta tedaj 20.000 zrn 1 kg, bi vsa zrna tehtala samo 923,,337.203,685. 477 kg.

Da mu kralj ni mogel zahteve spolniti, se razume samo o sebi; kajti toliko zrn ne spravi skupaj celi svet. Vrednost teh zrn pa bi znašala, če velja 100 kg 20 K, nad 191 bilijonov kron.

Še v veliko višje sfere, kakor smo se gibali do sedaj, nas vodi mimo kvadrilijonov naslednja vobče znana primera. Ako bi kdo ob Kristovem rojstvu naložil 1 krajcar po 5%, bi imel zdaj že nad kvintilijon kron! Nihče bi mu ne mogel tega kapitala izplačati, niti ne s 1200 milijoni zlatih krogelj tako velikih, kakor je naša zemlja. Ni li kvintilijon res velikansko število?

Tako, zdaj smo menda dovolj daleč prišli v nepregledne sfere, bi nam znal kdo oporekati, boječ se, da se ne bi potopil v brezkončnem številnem morju, če bi še dalje plaval. Toda ne! Še dalje hočemo potovati ter se vzdignimo na lahkih perutih živahne fantazije k številomvelikanom, napram katerim so dosedanji trilijoni,

primeren prostor vsaj kot podžupan, a vedno jim je odgovarjal: „Preskrbite si sami prostor, plačali ga že bomo.“

Ko pa so videli, da so vse prošnje zastoj obrnili so se do nekaterih podpornih članov, kateri so se takoj pritožili na okrajno glavarstvo. Od tam je prišel ukaz: požarna bramba mora dobiti do jeseni svoje poslopje.

In šele sedaj se je nekoliko zganil gospod župan, ter letel „pod Gore“ kupovat svet gosp. Vončina. Čudimo se, da ni šel gospod župan v Godovič iskati primeren prostor, na katerem naj bi se nastanila požarna bramba za mesto Idrijo. In ne, da ni le od mesta oddaljen dotični prostor, ampak je tudi na takem kraju, da je ob vsaki povodnji popolnoma poplavljen. In v takem času naj prične greti, kdo bi šel po brizgalnico in drugo opravo.

Ker pa se ni mogel sporazumeti z dotičnim gospodarjem, kupil je svet od g. Makoviča. In kaj mislite, koliko je dal za prostor? Ne 400 gld. kakor g. Makovič pred časom, ampak 4000 gld. (vsaj tako se govori).

Omeniti je, da ima politično društvo „Jednakopravnost“ v hiši gosp. Makoviča zadnji čas svoja tajna zborovanja.

Koliko bodo sedaj zopet stalo poslopje, koliko orodje, ako se hoče spraviti v svoj prejšnji stan. Evo snovi za premišljevanje g. Rinaldo, et tutti quanti. Brizgalnice so vse zaruževale, vrvi, cevi so vse preprele, tako da se jih ognjegasci boje posluževati. In ali je vsega tega po krivdi liberalcev treba?! Prostore požarne brambe bi bili pustil pri miru, ali pa jih vsaj sedaj nazaj dajte, namesto da se iz njih plešišče napravljate.

Gg. ognjegasci, od vas pa pričakujemo, da se otrešete gotovih ljudi, ki so vam le v kvar.

Iz Idrije. (Tedenske novice). V sredo je pričelo novo šolsko leto naša rudniška ljudska šola s sveto mašo ob 8. uri. Na dekliskem oddelku smo napravili nov korak, da se je otvoril celo 6. razred. Na deškem oddelku tega ni treba ker je mesto preskrbelo dečkom višjo izobrazbo v pripravljalnem tečaju in realki. Ko bi se bilo prej kaj opozarjalo, bi bili že davno lahko imeli 6., 7. in 8. razred na ljudski šoli. Nastala bi bila lahko samo ob sebi meščanska šola. Mesto delati toliko vsporednic, da so pridnejši dečki presedeli do svojega 14. leta po tri leta v petem razredu, bi bili s 15. letom že dovršili meščansko šolo. Pa kar ni pa ni. Sedaj razmišljevati kaj se je zamudilo nič ne koristi.

Naša realka je pričela novo šolsko leto dne 18. septembra. Čudom smo se čudili, da investije ni naznanilo prav nič, se bode pričelo novo šolsko leto s sveto mašo ali ne. Omenilo se je pač, da se pričinja s slavnostno otvoritvijo novega realnega poslopja. Potem je bilo na deski nabito, da bode vendar sv. maša.

kvadrilijoni in kvintilijoni le droben prah, s katerim se veter igra po zraku, kakor mu drago. Poslovimo se pa še preje od kvintilijona, za kojega potrebuješ, da ga zapišeš, enojko s 30 ničlami, torej 31 števil, in idimo dalje po naši poti mimo sekstilijonov, septilijonov, oktilijonov, novilijonov, decilijonov ter se ustavimo še le pri centilijonih, ki obstoje iz 601 številke. S temi velikani se nikdo ne upa vojevati, tudi dr. Ferrol ne, največji matematik sedanjega časa. Dr. Ferrol ti more n. pr. cele „table“ števil, ko jih je enkrat prebral, ali od spredaj ali od zadej ali pa v meri diagonale ponoviti in ti tudi razreši „na pamet“ najbolj zamotane enačbe in obrestnoobrestne račune.

Pa smo s centilijoni že na koncu pota? Ne! Že število, katero piše matematik 9⁹, sega milijonkrat višje kakor zadnje število. Ako namreč razpeljemo nakazano potenco, dobimo število, ki obsega več kot 396 milijonov števil in bi potrebovali 18.490 km dolg papirnat trak, če bi hoteli namreč zapisati to število.

Vsa dosedanja števila, katera smo srečali na našem popotovanju, so v primeri z onimi števili, ki jih je izračunal slavni grški matematik Arhimed, majhna kakor pritlikavci napram gigantom. On je namreč izračunal množico peska, ki bi napolnil kroglo, ki bi imela za polmer

Sklep slavnostnega otvorjenja novega poslopja bode banket. Banket na kvaterni petek! In še vedno trdijo gotovi ljudje, da so dobri kristijani, katerim je vera sveta stvar, tako vestna zadeva, katero si ne dajo iztrgati iz svojega verskega srca!

V nedeljo, dne 4. oktobra v Kamnik!

Slovesno blagoslovljenje „Kamniškega Doma“ in zastave društva „Kamnik“ dne 4. oktobra 1903 v Kamniku

v proslavo dvajsetletnice bivanja Nj. Veličanstva presv. cesarja Fran Josipa I. v Kamniku 1883—1903.

Vspored:

V nedeljo 4. oktobra, a) dopoldne.

1. Ob 8. uri sprejem došlih društev in gostov na kolodvoru in sprevod z godbo do mestne župne cerkve.

2. Ob 9. uri v mestni župni cerkvi govor prevzvišenega gospoda in kneza in škofa ter po govoru blagoslovljenje zastave društva „Kamnik“.

3. Slovesna sv. maša.

4. Sprevod društev z godbo do „Kamniškega Doma“.

5. Blagoslovljenje „Kamniškega Doma“, katero izvrše prevzvišeni gospod knez in škof.

6. Slavnostni govor, govori c. kr. dvorni svetnik in državni poslanec Fran Šuklje.

V nedeljo 4. oktobra, b) popoldne.

1. Ob 1. uri banket v restavraciji kamniškega kopališča.

2. Ob polu peti uri koncert in predstava v dvorani „Kamniškega Doma“.

K obilni vdeležbi vabi

slavnostni odbor.

O slavnosti v Kamniku 4. oktobra se vrši banket po posebni prijaznosti blagorodne gospe Keceč v dvorani kamniškega kopališča. Vse potrebno za banket oskrbi gospod hotelir Friedl. Couvert za osebo 3 K.

P. n. vdeležniki slavnosti, kateri se žele vdeležiti slavnostnega banketa, naj se zglase gotovo do 30. septembra na naslov „Društvo Kamnik“. Pri banketu svira godba.

P. n. društva, katera se vdeležijo dne 4. oktobra slavnosti v Kamniku, naj blagohotno obveste svojo vdeležbo na naslov: „Društvo Kamnik“ v Kamniku. — Vsa ona p. n. društva, ki imajo zastave, naj blagovole priti z zastavami in naj to ob enem naznanijo.

Sporod se prične v malo dneh razpošiljati.

razdaljo med zemljo in solncem. Po skoziinskozi strogem računu je prišel do števila, ki bi imelo 800 milijonov števil. Aristarh iz Samosa je šel še dalje. Izračunal je množico peska v krogli, ki bi imela za polmer razdaljo med zemljo in nepremičnicami, in je dobil število, ki si ga nikakor predstavljati ne moremo. Če bi natisnili na dolžino 1 cm osem števil, tedaj bi bila vsa dolžina, na katero bi natisnili dobljeno število, nad decilijon kilometrov dolga.

Če zdaj prenehamo z razmotrivanjem tolikih gigantov, ni še nikakor rečeno, da smo dospeli do konca. Mi z našim razumom absolutno ne moremo priti do konca številne vrste; celo tedaj ne, če bi Arhimedova zrna peska razpostavili po en milijon vsaksebi in bi s tako dobljenim polumerom izračunili vsebino nove krogle in množico peska v njej. Pa še tedaj bi si mogli misliti število, ki je večje kakor množica peska v tej krogli . . .

In zdaj nazaj! Ne mučimo še dalje našega razuma, ker itak ne moremo prodreti v brezkončnost, in vrnemo se k vsakdanjemu življenju. A eno naj nam ostane, namreč to, da smo se mogli s pomočjo desetih znakov in trinajstih besed napotiti v nedogledno številno kraljestvo in se vzdigniti v brezmejne sfere . . .

Domače novice.

Državni in deželni poslanec dr. Šusteršič je bil v četrtek v avdijenci pri ministerskem predsedniku, katerega je prosil, naj vlada od izrednega državnega kredita primeren del dovoli poškodovancem po raznih uimah in nesrečah na Kranjskem. Dr. pl. Körber je obljubil, da tudi Kranjska dobi primeren del.

Duhovniške vesti iz ljubljanske škofije. Župnijo Predosle pri Kranju je dobil ondotni č. gosp. župnijski administrator Ignacij Zupano, župnijo Velesovo je dobil č. g. Jožef Brešar, župnijski administrator v Sodražici, župnijo Gotenice pa č. g. Jožef Gliebe, kaplan v kočevski Reki.

Odbor „Slovenskega društva“, tega političnega društva za Spodnje Štajersko, je sklenil v svoji zadnji seji resolucijo, ki pozivlje deželne poslance, naj pridržanje tretjeletnikov spravijo v razgovor v deželnem zboru. Protestujejo naj najostreje proti tej odredbi, ker je po istej naše ljudstvo na Štajerskem — ker se sestavlja iz poljedelcev in vinogradnikov — najhuje prizadeto.

„Slov. planinsko društvo v Ljubljani“. To velezaslužno, res delavno in po pravici mnogo hvaljeno društvo bode dne 10. in 11. oktobra praznovalo desetletnico svojega obstanka.

Ponarejeni cekini. V vipavski dolini se nahaja v prometu mnogo ponarejenih desetkronskih zlatov. Ponarejeni so s tako spretnostjo, da jih je le težko ločiti od pravih. Spoznajo se le, ako se drgnejo ob sukno, ker izgube zlati blesk in postanejo blede. Ponarejene cekine je zasledil orožniški stražmešter Ig. Turk, kateri je že več takih ponarejenih zlatov odvzel ljudem.

Slavnost v Dolini pri Trstu v nedeljo se je obnesla vendar, kljub tako slabemu vremenu, še dosti ugodno. Navzočih je bilo nad 2000 ljudi. Govoril je navdušeno dež. poslanec Kompare.

Sleparije, ki so se vršile o priliki zadnjih občinskih volitev v Trstu, so se razpravljale v dolgi pravdi pred deželnim sodiščem tržaškim. Tožena sta bila občinska svetovalca Benussi in Cumar in mnogo družih. Obsojeni so bili Cosani, Skerl, Pellegrini, Jeklin, Vecchi, Grill v strog zapor od 8 dni do 1 meseca. Drugi so bili oproščeni. Razprava je bila jako zanimiva ter je nekoliko osvetlila delovanje vladajoče stranke in takozvanih morettov. — Cosani je glasoval do 15 krat pod različnimi imeni v vseh volivnih razredih; volivna komisarja, ki sta ga poznala, sta se pa smejala k temu. Vladni komisar, ki je prisostoval volitvi, ni ničesa opazil.

Državna podpora vsled uim prizadetim krajem. V soboto je izšla cesarska naredba, ki dovoljuje 15 milijonov kron državne podpore prebivalstvu v deželah, ki so bile prizadete po elementarnih nezgodah. Od teh dobi Češka šest milijonov, Šlezija tri milijone in Galiciji pa 2,900.000 kron.

Nasilen zamorec. V kavarni „Aurora“ v Trstu imajo za natakarja 26 letnega zamorca Izmaila Mohameda. Dne 10. t. m. je krošnjar Hugo Lachner zamorca razjezil, vsled česar ga je zamorec tresčil parkrat tako močno ob tla, da je krošnjarju počila lobanja ter je umrl.

Deželni zbor štajerski se snide prihodnji ponedeljek, dne 21. t. m. Slovenski poslanci bodo seveda šli v deželni zbor. Kakor slišimo, pripravljajo predloge, ki bodo v korist slovenskemu ljudstvu in v čast našemu zastopstvu v deželnem zboru. Naj nastopajo vedno dobro poučeni in z vso odločnostjo.

Štajerski deželni proračun za leto 1903. in 1904. je že gotov in je bil že dostavljen deželnim poslancem. Za leto 1903. izkazuje za 24,163.382 K potrebščin proti lanskim 21,731.893 K in proti 24,312.066 K za l. 1904. Ker je pa pričakovati še mnogo izdatkov, bo proračun gotovo prekoračil sedanjo njegovo svoto za leto 1903, kar bo pozročilo povišanje doklad.

„Los vom Apfel!“ Minoli teden so hodili po Dornbergu na Vipavskem nemški inženjerji. Eden izmed njih je zlezal na jablano obirat jabolka. O pogledu na lepa jabolka se je pa tako razvnel, da je začel na ves glas klicati: „Heil! Los von Rom!“ A v istem hipu, ko je to izgovoril, se je ulomila veja, in „heilovec“ je pal, kakor je dolg in širok na tla! Ko so pričujoči

to videli, so se smejali, eden pa je zakričal! Ne „los von Rom“, ampak! „Los vom Apfel!“ „Heil!“

Vojaški novinci. Letos ni treba k vojakom! Vsak za vojaka odbran mladenič lahko ostane doma, če hoče, nihče ga ne bo pozval, da odide v vojašnico, služiti cesarja. Kako je to prišlo? Na Ogerskem delajo pristaši znanega brekucuha iz l. 1848 Lajoša Košuta v državnem zboru obstrukcijo. Oni hočejo imeti da se ogerskim vojakom v madžarskem jeziku poveljuje in ne v nemškem. Ker pa jim tega nočejo dovoliti, ne pripuste v državnem zboru nobenega dela, in za letos vsled te obstrukcije še ogerski državni zbor ni mogel dovoliti, da se smejo nabirati novi vojaki. V avstrijskem državnem zboru pa se je sklenilo, da naše novince smejo le takrat pozvati k vojakom, če se to zgodi tudi na Ogrskem. Ker pa se to ni zgodilo, zato tudi avstrijskim novincem ni treba v vojašnice. Pač pa je izdala vojaška oblast poziv na vse vojake, naj se prostovoljno javijo za službo. Kaj naj storijo sedaj naši slovenski mladeniči, ki so bili letos pri naboru potrjeni za vojake? Za nje same je dobro, ako se javijo, da hočejo nastopiti službo. Služiti itak morajo, in če prej začnejo, so pač prej gotovi. Bati se je pa tudi, da bodo pri vojakih one jezili, ki bodo pozneje prišli služiti. Dobro bo tudi za one, ki bi letos že doslužili vojaško dolžnost. Sicer morajo ti ostati do novega leta v službi, ako novinci ne pridejo. Opuščenih bo le toliko tretjeletnikov, kolikor novincev pride. S političnih ozirih pa je dobro, ako se naši novinci ne javijo za službo. Zakaj bi mi Slovani morali pomagati državi tamkaj iz zagate, kjer so to Ogrji zakrivili. Vlada je nam Slovanom vedno nenaklonjena, vedno nas zatira, naših pravic nam noče dati, zakaj bi ji torej mi izkazovali sedaj v zadregi ljubezni, katere ni vredna in katere si ni zaslužila. Ne prigovarjamo našim mladeničem, naj gredo ali ne gredo v službo! Sami se naj odločijo! Vsaki mladenič živi v posebnih razmerah, katere so nam neznane, in katere mu takorekoč že narekujejo ta ali oni sklep. Mi smo povedali razloge, ki govore za službo in ki govore proti službi, mladeniči naj jih poučujejo ter potem store svoj sklep!

Nova deželnozborna dvorana v Ljubljani je dogotovljena. Dvorana ima dve galeriji s tremi ložami. Na desno in levo dvorane so nameščeni: soba za kadilce, posvetovalnica, buffet, bralna soba, garderoba in klubove sobe. Prirejani sti pripravi za električno luč, in centralno kurjavo. Dne 22. t. m. se bo vršilo blagoslovljenje.

Ubili in vrgli v Savo. V Dovjah so se kmetje stepli. V pretepu so pa enega kmeta ubili. A to jim še ni bilo dovolj, marveč so truplo ubitega vrgli v narastlo Savo. Osem kmetov so že priveli v ječo.

Izkaz društva „Merkur“. Posredovalni odsek slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani naznanja: Proste službe: 1 kontorist, 1 potnik, 2 pomočnika manufakturne stroke, 3 pomočniki špecerijske in železniške stroke, 4 pomočniki mešane stroke, 3 učenci. — Službe iščejo: 7 kontoristev ozir. kontoristinj, 7 pomočnikov špecerijske stroke, 7 pomočnikov manufakturne stroke, 4 pomočniki železniške oziroma špecerijske stroke, 10 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika galanterijske stroke, 3 blagajničarke, 1 prodajalka, 2 učenca.

Prihodnja javna vinska poskušnja v tukajšnji deželni vinski kleti pod kavarno „Evropa“ bode danes, dne 19. t. m. ob 7. do 10. ure zvečer. Iz hišnorednih ozirih se klet zapre točno ob 10. uri, kar naj cenjeni posetniki blagovolijo vpoštevati.

Za podjetnega Slovenca je nekje v mariovskem okraju najlepša prilika, da poleg gotovega gmotnega vspeha obdrži dosedaj slovensko last v slovenskih rokah. Nemci in nemčurji že zdavnaj preživijo na to posestvo. Seveda, trgovina, krčma, lesna žaga in gospodarska poslopja vse prenovljeno, blizu železnične postaje, brez konkurence — to mika. Nevarnost je velika, da z morebitnim naseljenjem nemškega ali nemčurskega podjetnika dobi s časom ves kraj nemško lice, kakor se je zgodilo že večkrat drugod.

Uredništvo „Domovine“ vsak čas rado postreže eventualnim vprašalcem z natančnejšimi podatki.

Viharji na Gorenjskem. Tudi na Gorenjskem so imeli te dni hude viharje. „Slovenca“ poročajo, da je voda napravila veliko jezero od železniške postaje Rateče pa do vhoda v dolino Planica. Toča je padala debela kakor golobja jajca. Pri Beli peči je podrl vihar gospodarsko poslopje kmeta Voitha in je zagrebel živino pod razvalinami. — Gorenjski vlaki so imeli velike zamude.

Na ljubljanskem kolodvoru vladajo menda razmere, ki niso preveč — evropske! Vsaj vedenje nekaterih uradnikov je nekako bolj po — turško. Dne 7. t. m. je bilo na tem kolodvoru mnogo rezervistov, ki so se vračali domov z vojaških vaj. Ker pa je bilo premalo voz, je velel službujoči uradnik (po nemško seveda): „Rezervistom vozove za — živino!“ Rezervisti so protestirali in so dokazali, da so plačali listke za III. razred. Zastonj! S pomočjo policije jih je uradnik naganjal v železniške — hleve! To je učeuvano. Ubogi ljudje se vračajo domov, ko so morali prestati hude fizične napore, in trpeti veliko materialno škodo, da so s tem plačali najhuje vseh davkov. Potem pa jih še zasramujejo in jim ne dajeja niti tega, kar so morali plačati. Ali so se v naši državi res že vse razmere jele postavljati na glavo?!

„Zavod sv. Nikolaja“ v Trstu. Vabilo na občni zbor, „Zavoda sv. Nikolaja“, kateri bode v nedeljo, dne 20. septembra 1903. v lastnih prostorih ul. Sette fontane (vhod na novi cesti k vojašnici). Dnevni red: 1. Poročilo tajnice. 2. Poročilo voditeljice. 3. Čitanje in odobrenje računov. 4. Razni predlogi in nasveti. 5. Volitev novega odbora. Začetek občnega zbora točno ob 4. uri popoldne. Po občnem zboru je veselica s sodelovanjem vojaške godbe, iz prijaznosti društvo „Kolo“, dram. odsek pevškega društva „Slava“ in raznih vršujočih članov. Med veselico deluje šaljiva pošta.

V knezoškofijsko Alojzjevišče so na novo sprejeti sledeči gojenci; Jonke Artur iz Kočevja, Lesar Jožef iz Ribnice, Zerjav Gregor z Jesenic (5 gimn. razred), Gerlovič France iz Cerklj pri Krškem, Gnidovec Anton z Ajdovca, Sedej France s Trate pri Poljanah (4. gimn. razred), Bogataj Lovro iz Stare Loke, Mejak Jakob z Ormoža, Mohorč Ivan iz Zgoš pri Begunjah, Hiti France od svete Trojice nad Cerknico, Plesnik Anton iz Črnomlja, Pestotnik Ivan iz Spod. Tuhinja, Žganjar Ignacij iz Dobrepolja (3. gimn. razr.)

Ruski kružok. Ruski kružok odpre 19. oktobra šolo. Nadaljeval bode lanski tečaj svoje učenje in odpre se novim učencem in učenkam prvi tečaj. Ure ostaneje, kakor so bile v preteklem šolskem letu, za začetnike od 7 in pol do 8 in pol in stare od 7 in pol do 8 in pol ure vsaki ponedeljek in četrtek. Ako pade sloven. gled. predstava na četrtek, preloži se učenje na petek. Uporabljale so bodo knjige Volpera, kakor do sedaj. Želeti je, da se vsakdo pravčasno preskrbi s knjigami, ker brez njih ne more slediti učenju. Novi učenci in učenke naj se blagovolijo oglasiti do 1. oktobra pri predsedniku kružka dr. Lud. Jenko. Knjige preskrbi knjigarna Schwentner.

Povodenj na Koroškem. Grozne vesti prihajajo iz Koroškega o nesrečah, ki jih je povzročila povodenj te dni. Oblak se je utrgal in Drava in Zila ste tako narastli, da je bilo vse naenkrat pod vodo. Iz Beljaka nam poročajo, da je bilo mesto skoraj do župne cerkve v vodi. Po spodnjem mestu je segala voda do prvega nadstropja. Po ulicah so se vozili s čolni. Škoda je velikanska. Grozno je bilo videti, ko je Drava nesla dva mrtva otroka. Odnosla je nekje voz, konja in voznika. Videli so in slišali voznika na pomoč klicati, ali rešiti ga niso mogli. Sedaj voda že odteka. — Iz Ukve poročajo, da je v ponedeljek popoldne raztrgala voda tričetrt pokopališča in raznesla mrličje. 15 hiš je voda čisto uničila. Železnica je tako raztrgana, da so tam, kjer je poprej vlak vozil, po 20 m in še več globoke jame. Ako bi 1000 delavcev neprenehoma delalo, bo pretekel cel mesec, predno bo vlak zopet vozil proti Italiji. Po polju vse

leži. Kar ni odneslo, je s peskom in blatom zasuto. V Neču je odneslo celo hišo s 6 prebivalci. V sredo se je pripeljal iz Korneuburga en batalijon pionirjev v Ukve. Zila je začela odtekati, ali pobrala je tri moste. V Trbižu se je dvakrat oblak utrgal, in je na nagloma voda 5 do 6 m narastla. — Južna železnica proti Inomostu je tudi veliko trpela. Promet bo tudi delj časa ustavljen, da napravijo v Špitalu nov most. Koliko človeških žrtev je ta povodenj zahtevala, še ni znano, gotovo pa bo število utopljenecv precej veliko.

Okolu sveta.

Cesar govori. Cesar je izdal naslednje povelje na armado: „Vsled važnih državnih opravkov se nisem mogel udeležiti vaj 7. in 12. kora. Ker pa me je nadomeščal general konjice, nadvojvoda Franc Ferdinand, sem dobil natančna poročila o vajah, o katerih se je nadvojvoda v vsem oziru pohvalil. Pri vajah v Galiciji pa sem se sam prepričal o dobrem vodstvu, izvežbanosti in vstrajnosti vseh oddelkov. Čimbolj sem prepričan o potrebi, važnosti in udanosti vse svoje armade, tembolj moram in hočem vzdrževati obstoječe in dobre naprave. Tisti, ki hočejo z enostranskimi zahtevami, nepoznajoč velikih nalog skupne armade za obe državni polovici zrahljati močno njeno sestavo, naj vedo, da se nikdar ne odpovem pravici, ki jih imam kot najvišji poveljnik. Krepka in enotna, kakor je, mora ostati moja armada, močna obramba avstro-ogerske države proti vsakemu sovražniku. Žvesta svoji prisegi bode moja armada izvrševala svojo resno dolžnost v duhu edinosti in skupnosti, ki spoštuje vsako narodno posebnost in rešuje nasprotja, ker uporablja posebne prednosti vsacega naroda v blagor velike celote.“

Državni zbor sklican. Državni zbor bode sklican na 23. dan septembra. Zasedanje bode le kratko. Državni zbor se bode sedaj bavil le z vprašanjem glede vojaških novincev, ki so bili letos potrjeni. Vlada predloži premembo letos sklenjenega zakona, da bode mogoče tretjeletnike odpustiti. Ko državni zbor reši to vprašanje, bodo deželni zbori nadaljevali svoje delo. — Ta ukrep osrednje vlade bode gotovo razveselil vojake tretjeletnike in njihove družine. To pa je tudi edina ustavna pot, ki vodi iz zagate. Obžalujemo le, da se merodajni krogi niso preje odločili za ta korak. Preprečili bi bili mnogo nejevolje, ki ne pospešuje vojaške discipline.

Avstrijska politika. V spodnji tržaški okolici mora plačati vsak vinogradnik od vsakega hektolitra vina 11 goldinarjev in 80 novičev. To vino mu cenijo finančni organi, ko grozdje ni še niti zrelo, skoro jeden mesec pred trgatvijo. To svoto 11 gl. 80 nč. plačati mora tudi oni vinogradnik, ki ima potem vino za domačo rabo in ga ne proda. Če pa pripelje Italijan 1 hektoliter laškega vina v Trst ali spodno okolico, plača od tega hektolitra 3 gl. 80 nč., celih 8 gl. toraj manj nego slovenski domačin. In ob takih razmerah naj bi se človek čudil, če vinogradniki že premišlujejo, ali bi se jim pod Italijo boljše ali slabše godilo? Toda tiho o tem, ker to je „avstrijska politika“ in „višjih ozirih“!

Dogodki na Hrvaškem. Skoro se bo pred sodnim stolom v Belovaru vršila razprava proti prvi skupini križevaških obtožencev, od katerih se enajstorica še vedno nahaja v preiskovalnem zaporu. Vseh obtožencev skupaj je 116. Branil jih bo dr. Derenčin. Obtožnice proti stanovnikom iz drugih krajev okraja križevaškega, niso še izgotovljene, a se izgotovijo te dni. „Obzor“ pravi, da bo obtoženih nad 1000 ljudij. Ako pride samo iz enega okraja nad 1200 ljudij na zatožno klop, pomenja to, da je obtožen ves narod tega okraja, kajti razun žen in otrok ostane le malokdo doma.

Občinski odbori, ki te dni pošiljajo resolucije vladi, naj se tretjeletniki odpuste, bode

sedaj zahtevano sklicanja državnega zbora opustili, ker je vlada že ugodila tej želji, pač pa je protest proti odredbi vojnega ministra še vedno nujen, kakor tudi ostale zahteve.

Protest proti vladi. Po celi Avstriji se oglašajo občinski zastopi proti odredbi vojnega ministerstva, ki pridržuje vojaške tretjeletnike pod orožjem. A vlada se za vse skoro gotovo ne bo zmenila, ker v Avstriji je taka ustava, da ministerstvo s pomočjo § 14. vlada tudi lahko proti parlamentu. A vlada mora slišati, da so se avstrijski narodi vladanja proti ljudstvom naveličali. Nobenega občinskega zastopa naj ne bo tudi na Slovenskem, ki bi se ne pridružil takim protestom.

Protesti proti podaljšanju vojaške službe letošnjim tretjeletnikom so se začeli vedno bolj in bolj množiti. Vse politične stranke so se izrazile proti takemu nepravilnemu koraku vojaške uprave in gotovo je, da bodo tudi vsi deželni zbori kar najodločneje protestirali proti krivicam, ki jo je storilo vojno ministerstvo prebivalstvu vsled podaljšanja vojaške službe. Pa ne samo cele stranke in velike korporacije, tudi posamezne občine so se že začele oglašati proti vojaškemu tiranstvu. Zato je gotovo na mestu poziv nekega slovenskega lista, ki pozivlje vse slovenske občine, da odločno protestujejo proti takemu postopanju posebno nam Slovanom nikdar pravične osrednje vlade. Prav radi se tudi mi priključujemo omenjenemu pozivu in želimo, da bi vsi slovenski občinski zastopi izpregovorili resno besedo, da bo vlada vedela, da je konec narodove potrpežljivosti.

Deželni zbori in pridržanje dosluženih vojakov v vojaški službi. V ponedeljek se je o pridržanju dosluženih vojakov v vojaški službi preko 1. oktobra govorilo v deželnih zborih spodnjeavstrijskem, šlezijem in koroškem. Deželni zbor nižjeavstrijski odobril je nujni predlog posl. dr. Luegerja, ki zahteva, naj se dosluženi triletniki pošljejo na dopust in naj se takoj skliče državni zbor. Tekom razprave izjavil je namestnik, da ta zadeva ne spada v področje deželnega zbora. Namestnik je na to dodal, da si je vlada v svesti odgovornosti, ki jo je nase vzela z izdajanjem naredbe glede pridržanja v vojaški službi dosluženih tretjeletnikov. Ta korak da je bil izsiljen po velevažnih političnih motivih, sicer pa da je vlada pripravljena ublažiti dispozicije, v katere je bila prisiljena. V šlezijem deželnem zboru je stavljen poslanec Hruba nujni predlog, ki pozivlja deželni zbor, naj protestira proti pridržanju pod orožjem dosluženih vojakov. Predlog se je izročil posebnemu odseku. V koroškem deželnem zboru stavljen je bil po poslancu Dobernigu v tej stvari sličen predlog, kakor v nižjeavstrijskem deželnem zboru po poslancu dr. Luegerju, namreč, naj se nemudoma skliče državni zbor. V Dobernigovem predlogu je izražena nada, da se ne bodo Ogrski dovoljevale koncesije na stroške Avstrije ter da se store vse potrebne priprave za gospodarsko in politično ločitev od Ogerske. Predlog se je postavil na dnevni red naslednje seje.

Češki narodni svet je ustanovljen. Načelnikom je izvoljen dr. Herold, njegovima namestnikoma pa baron Pražak (za Moravsko) in dr. Stratil (za Šlezijo). Ustanovnega shoda so se udeležili zastopniki iz poslanske in gosposke zbornice, deželnih zborov in vseh strank. Istotako so v odboru zastopniki vseh strank. Ustanovljene so naslednje skupine: 1. za Moravsko in Šlezijo, 2. za narodne manjšine, 3. jezikovna skupina, 4. sekcija za novinstvo, 5. finančna sekcija in 6. gospodarska in socialna sekcija.

Demonstracije proti pridržanju vojakov v vojaški službi. V nedeljo sta bila na Dunaju dva socialistična protestna shoda proti pridržanju dosluženih vojakov še nadalje v vojaški službi. Na enem, ki se je vršil blizu arzenala, govoril je poslanec Ellenbogen, na drugem, ki se je vršil na Rudolfshügelu, pa poslanec Seitz. Ellenbogen je rekel med drugim: „Zakaj morajo vojaki trpeti radi nesposobnosti državnih, kateri ne znajo rešiti krize? Čemu se izgublja čas v brezplodno barantanje? Za ogrskim parlamentom stoji ves zarod; zaman je vse vabljenje in

spletkarenje.“ Vsprejeta je bila resolucija, ki protestira proti pridržanju dosluženih vojakov v službi. Po shodih priredil se je sprevod, v katerem so se nosile zastave, na katerih so bili napisani proti sedanjemu parlamentu, proti militarizmu in na splošno volivno pravo. Na Dunaju je vsa manifestacija mirno iztekla. Ne pa tako tozadevna manifestacija v Šopronju na Ogrskem, kjer so se vršile viharne demonstracije. Po shodu so se po mestu priredile demonstracije, katerih so se poleg dijakov in družega občinstva udeležili tudi vojaki. Slednji so upili: Nočemo dalje služiti. Ko je prišel precej močan oddelek vojaštva, so se demonstranti razšli. Pozneje pa so demonstrirajoči vojaki pobili okna stotniku Fischerju. Množica se je napotila v Deakov park, kjer stanujeta general in polkovnik. Vojaki so se poskrili v grmovju in so s kamenjem bombardirali okna. Ob 9. uri zvečer so prišle čete, ki so razgnale demonstrante in obstopile dotična poslopja. Vsled teh dogodkov so vojaške oblasti uvele strogo preiskavo in je zabranjeno zapuščati vojašnice.

Dogodki na Balkanu. Možnost bolgarsko-turške vojske postaja vedno večja. Posebno bolgarsko prebivalstvo v pokrajinah, ki mejijo na Turčijo, je zelo razburjeno in ima bolgarska vlada jako težaven položaj, ko skuša ohraniti mir. Tudi Bolgarija je pozvala pod orožje del svojih rezerv, da z istimi pomnoži vojaške čete ob turški meji ter je 25.000 rezervistov pozvala na tritedenske vojaške vaje. Bolgarsko ministerstvo za vnanje stvari, katero vodi ministerski predsednik Petrov, je brzojavno opozorilo velesile na oboroževanje Turčije in je zapretilo, da bo moralo izvajati konsekvence, ako se nedajo garancije proti agresivnemu postopanju Turčije. V Londonu se to okrožnico smatra kakor preludij bolgarsko-turške vojne. Večina londonskih listov pozivlja angleško vlado, naj ukrene energične odredbe v obrambo bolgarskega prebivalstva v Turčiji. „Daily Mail“ pa trdi, da je angleška vlada že storila tozadevni sklep ter da se angleška vojna eksadra odpošlje v Solun. Listu „Times“ javljajo iz Sredca, da se je tamonjni avstro-ogerski diplomatični odposlanec priložil pri bolgarski vladi dokument, v katerem se obsoja revolucionarno gibanje na meji in se pripominja, da se v Bolgariji tvorijo ustaške čete, da se tamkaj fabricirajo dinamične bombe in odpošljajo v Macedonijo ter da so bolgarska vojska, policija, civilna oblastva in državljani sokrivci ustašev. General Petrov je na to odgovoril, da vlada nima dovolj vojaštva, da bi zavirala delovanje ustašev ter vspešno nadzorovala bolgarsko-turško mejo. Turški viri poročajo iz Soluna, da se je te dni v okraju Ochrida vršila bitka med Turki in vstaši. Turki seveda trdijo, da so oni zmagali, kar je slednjič lahko mogoče, ker v bitkah lahko zmaga ena ali druga stran, smešna pa je trditev, da je bilo v tej bitki ubitih le šest vojakov, dočim trdi turška vest, da je padlo kar 200 ustašev. To bi bil k večjemu dokaz, kako znajo Turki lagati, ne pa, kako se znajo bojevati. Iz Belegagrada poročajo, da je te dni odšlo v Macedonijo tudi več srbskih dobrovoljnih čet na pomoč ustašem. Ali Jugoslavlani se razun Bolgarov še vedno premalo zanimajo za brate, ki umirajo pod turškim mečem. Nekoliko več slovanske vzajemnosti bi v tem slučaju prav nič ne škodovalo slovanski stvar na Jugu, a ne le platonične — marveč dejanske vzajemnosti. Kako morejo Slovani ostajati hladni, ko se v Turčiji tako neusmiljeno koljejo njih krvni bratje?!

Rusija in ogrska kriza. Iz Petrograda poročajo: Neka oseba na ruskem dvoru se je izrazila proti nekemu diplomatu, da bo ruska vlada porabila ves upliv, da Madjari ne dobe madjarskega jezika v vojski. S tem bi prišli Madjari do neodvisnosti in pridobili bi si nadvladanje nad vsemi ogerskimi narodi, kar bi pa dalo povod večnim nemirom in ustajanjem na Ogrskem ter bi sosednje države vznemirjalo. Zato je Rusija nasprotna. Dotična oseba je rekla: „Rusija je že enkrat naklestila Madjare in če jo bo Avstrija poklicala na pomoč, potolče jih tako, da ne bodo mogli nikdar več vstati.“

Dogodki na Srbskem. V Srbiji se je začela štrana čudno motat. Prišli so na sled čast-

niškim zarotam in so tudi že mnogo častnikov aretirali ter jih privedli v Beligrad. Ti zarotniki zahtevajo od kralja, da kaznuje morilce kralja Aleksandra in kraljice Drage. V Nišu stoji baje na strani zarotnikov tudi vse vojaštvo, in časniki poročajo, da se namerava vojaška posadka v Nišu napotiti proti Beligradu, da bi kralja prisilila, da kaznuje morilce ali pa da se odpove kroni. Do sedaj se niso uresničila ta častnikarska poročila ali splošno je mnenje, da ni izključeno da bi se srbska armada ne razdelila v dve stranki, kar bi bilo za Srbijo vsekako osodepolno. Kralj Peter I. dal je baje straže v konaku podvojiti.

Velik požar na Travniku. Tega požara, ki je upepelil kakih 500 objektov, smo že omenjali in smo povedali, da je splošno mnenje to, da je ogenj nastal po iskrah železnične lokomotive, ker železnica vodi prav skozi srce mesta. Sedaj pa trdijo, da je bil ogenj namenoma zaneten in javljajo, da so že osem Turkov zaprli, ker so jih zalotili na činu samem. Dalje se govori, da se je hotelo od turške strani z dinamitom razpršiti v zrak tudi poslopje okrožnega urada. Turki da so zažgali tudi postajo v Lasva v ta namen, da bi gasilci iz Sarajeva in Zenice imeli posla in da bi tako ne mogli priti na pomoč v Travnik. Ker je radi teh dogodkov zavlada velik strah med prebivalstvom, je deželna vlada proglasila v Travniku naglo sodbo. Tudi večje število vojakov je odposlala v Travnik. Simptomatično za razpoloženje ljudstva je, da je isto voz s kruhom, ki ga je doposlal deželni načelnik baron Appel, odklonilo, češ, da od „švaba“ ne vsprejme ničesar. V „Zeit“ pa čitamo zatrdilo, da te vesti širijo večinoma ogrski listi in da so vse ali močno pretirane ali pa naravnost izmišljene. Osebnost zanikuje rečeni dunajski list vest, da je nad Travnikom proglašena nagla sodba. Ogorčenje med prebivalstvom da ni nikakega razven morda proti namišljenim požigalcem. Tudi „Die Zeit“ trdi, da je ogenj nastal vsled nemarnosti, a širil se je tako naglo zato, ker je bila večina zgorelih stavb stara in iz lesa. V vsej Bosni da vlada najlepši mir in red. Sedaj je le vprašanje: kje je resnica?

Volter in sv. cerkev Zloglasni brezbožnež Volter, ki je neizrečeno veliko slabega provzročil, je nekdanj rekel: „V 20 letih ne bo več Jezusovega kraljestva“ t. j. svete cerkve. Ali ko je minulo 20 let na to, je padel sam v grob. Cerkev pa je ostala in je slavnejša ko kedaj poprej. Če bi bil zdaj živ, bi se čudil svojim neumnim, nepremišljenim besedam. Vladarji in poglavarji ljudstva padajo, vladar božjega kraljestva pa stoji.

Kako prepodimo muhe iz stanovanja. Najbolje sredstvo proti nadležnim muham je sledeče: v sobi, kuhinji itd. zapri okna; vzemi posodo z žerjavico, natresi vanjo bučnega listja, zapri vrata in beži ven, kjer bi te sicer bolela glava od dima. Ta dim deloma pomori, deloma prežene muhe. Razne predmete čuvaš pred muhami, ako jih namažeš z lovorovim oljem. Dobra je pa tudi voda, v kateri se je močil nekaj dni česen.

Ogrska. Iz Budapešte poročajo: Na predvečer velikih dogodkov smo. Najbistrejši diplomat ne bi mogel reči z gotovostjo, kaj nam prinese jutrajšnji dan. Vsaki dan, da vsaka ura prinaša nova poročila, nove kombinacije. Vsaki dan je pa položaj tudi bolj zamotan in kompliciran; iz tega kvasa se da razbrati le to, da kriza je vedno hujša. Zato pa se odločilni krogi prizadevajo, kako da bi preprečili katastrofo. Govori se, da bo grof Khuen Hedervary, ko se vrne iz Dunaja, kamor gre zaradi sprejema nemškega cesarja, dobil od krone nova pooblastila, da zamore konferirati z odličnimi parlamentarci, in da se omogoči konstituiranje nove vlade. Sicer pa sedaj teh ni v Buda-Pešti, ampak so ali na počitnicah ali pa imajo shode v svojih volivnih krajih. Le dolgobivanje grofa Julija Andrassy-ja na Dunaju vzbuja sumnjo, kakor da bi se mož čutil že kot prihodnji ministerski predsednik. Z mrzličavostjo pa delujejo tudi Košutovci. Shod se vrsti za shodom, kjer navdušujejo množice. Toda tudi njim so začeli delati preglavice socialni demokratje. Ti so sklicali v nedeljo shod v Budapešti, katerega

se je udeležilo 30.000 oseb. Gromeli so proti Košutovcem, češ, da nimajo družega pred očmi, kakor le sovražstvo do Avstrije. Spati pa ne da Košutovcem tudi agitacija soc. dem. za splošno volivno pravico. Njih nacionalni šovinizem je večji kot skrb za ljudstvo in njegove pravice. Ako se uprejo splošni volivni pravici se zamerijo ljudstvu, ako se zanjo potegnejo, potem bi pa vtegnili priti v parlament tudi poslanci drugih nemadžarskih narodov in potem je — slava Košutov bila! Toda Barabas et Compagnia bella so zvite buče. „Tudi mi smo za splošno volivno pravico“, pravijo, „a pogoj je ta, da volilec mora znati brati in pisati . . . seveda po mažarsko.“ Da bi taka volivna pravica postala zakon na Ogerskem, temu se ne bi nihče čudil, kdor ve, da liberalna vladna stranka v narodnem šovinizmu nič ne zaostaja za raznimi Košuti, Barabami itd. Sicer se nam pa zdi, da Madžari sami skrbijo, da mažarska drevesa ne bodo zrastle do nebes. Quem Deus perdere vult itd.

Gospodinjje, pozor! Velika priljubljenost Kathreinerjeve Kneippove sladne kave, ki se je že leta in leta izborna obnesla povsod, proizvaja vedno nove, manj vredne posnemke. Da se jih obranite in se izognete škodi, zahtevajte vedno le „pristno“ Kathreinerjevo kavo in si pri nakupovanju natanko oglejte vsak zavoj, ali sta na njem slika župnika Kneippa kot varstvena znamk in ime Kathreiner.

Boji v Belemgradu. Pred dnevi po noči so bili krvavi boji po belgrajskih ulicah. Posredovati je moralo orožništvo in vojaštvo, ki je rabilo orožje. Tekla je kri. Mnogo oseb je ranjenih, več težko ranjenih so prepeljali v bolnico. Nemiri se obračajo proti uredništvom „Narodnega Lista“ in „Novosti“. Nekaj urednikov je ranjenih, tiskarne so opustošene. V Nišu so zopet aretirali več častnikov. — Prišli so na sled zaroti častnikov v Kragujevcu, ki so se v posebnem pismu na kralja izjavili s častniki v Nišu solidarnimi. Koncem svojega pisma pravijo častniki: „Zahtevamo, da kaznuješ, kralj, podle morilce, katerim tudi Tvoja oseba ne bo sveta. Le ako se ti ljudje izbacnejo iz armade, se more Srbija oprati sramote. Pred Teboj, kralj, klanjamo sablje, od Tebe pričakujemo mi in Evropa pravičnosti!“

Dogodki v Beyrutu. V Beyrutu in okolici je vrenje vedno več. Turška oblastva hočejo po svoji stari navadi vso krivdo radi izgredov metati na kristjane. Te dni so imeli konzuli v Beyrutu konferenco, na kateri so zahtevali, naj se odstavi tamošnji vali Residebey in so admiral pred Beyrutom zasidranih vojnih ladij naprosili za vojaško obrambo, ker se je bati nadaljnih nasilstev fanatičnih mohamedancev. Admiral je ukrenil že vse potrebno, da bo mogel izkrcati na suho močan oddelek vojaštva. Amerikanski diplomatični odposlanec v Carigradu, Keisham, brzojavil je v terek svoji vladi v Washington, da je bilo v Beyrutu od mohamedancev ubitih sedem kristjanov. — Zadnja poročila konzulov iz Beyruta pa trdijo, da se v Beyrutu nadaljuje klanje kristjanov. V mestu vlada grozen strah, vsled česar močno trpita trgovina in promet. Nekatera poročila trdijo, da se je iz ameriških ladij že izkrcalo 500 mož in da so ladije pripravljene za boj. Pričakujejo se še druge ameriške vojne ladije. Tudi po drugih krajih Sirije je nastalo vrenje in bati se je splošnega klanja kristjanov, posebno v Libanonu.

Nekoliko politike. Kralj se je povrnil iz Pešte in našel ni niti enega moža, ki bi bil hotel sprejeti sestavo novega kabineta; Szell Lukacs, Apponyi, Tizza, nobeden si ni upal rešiti krize brez narodnih koncesij v prilog mažarski vojski, in o teh koncesijah ni hotela krona slišati. Ta boj se ne vrši torej več, kakor prej, med parlamentarno večino in opozicijo, tudi ne med zbornico poslancev in vlado; zbornica zahteva sedaj to v narodnem oziru, kar je prej zahtevala samo Kosuthova stranka; vlade ni, ali pa je ni mogoče najti; mažarski narod in krona si stojte torej nasproti. Ta položaj spominja na leto 1848. in spomin na ono leto vidi se tudi v pisavi zmernih mažarskih listov; kar je najbolj pomenljivo, je to, da so izginila nasprotstva med raznimi strankami: Kossuth in

Barabas sta se torej objela; liberalci in neodvisni korakajo skupno k istemu cilju. kriza je torej prišla do vrhunca. V Avstriji pa protestirajo na vseh koncih in krajih proti vojaškemu obdačenju, ki je posledica ogerske krize. Mnogo glasov se tudi sliši, ki zahtevajo sklicanje državnega zbora, a dunajska vlada dela se gluha in da bi vsaj nekoliko potolažila kričače, sklicala je nekoliko deželni zborov; a ta poskus se jej ni posebno posrečil, ker sedaj pa zahtevajo sklicani deželni zbori sklicanje državnega zbora, kar se je tudi sedaj zgodilo — državni zbor je sklican na 23. septembra. Bolj nego v Macedonijo obrneno so sedaj oči v Srbijo. Oni častniki, ki se niso udeležili zarote proti Aleksandru, sklenili so, da se morajo odstraniti morilci. Polovico garnizije so v Nišu zaprli, a dozdeva se, da to ni dosti izdalo, ker iz ječe so prišle proklamacije med narod, tako da rastejo vsak dan njih vrste. Kralj se ne more na eni strani oprostiti morilcev, na drugi strani ga pa ovirajo sedanji zarotniki. Pač v žalostnem stanju se nahaja uboga Srbija sedaj ob tako važnem trenutku balkanskega vprašanja: brat v boju proti bratu — pač najhujša slovanska nesreča. Po Srbiji bili so shodi in kakor poročajo srbski listi, hudovali so se vsi govorniki nad Avstrijo, češ, da ima ona svoje roke v tem. Balkansko vprašanje ni še zadostovalo, k temu se je sedaj pridružilo še sirska vprašanja. Mohamedanci v Aziji ustajajo. V Beyrutu, v najvažnejši luki, na azijski obali je prišlo do moritve kristijanov. In tu se je prikazala Amerika, Zjedinjene države, o kateri bi ne bil nihče mislil, da pošlje kedaj svoje brodovje v sredozemsko morje. Evropa ni poslala svojega brodovja pred Solun niti takrat, ko so padali konzuli; vlada v Washingtonu pa gre tudi tja, kjer ni potrebe. Zadoščala je samo govornica, da je poslanik Zjedinjenih držav v Beyrutu umorjen in v vsej naglici je bila ameriška vojna mornarica tu, topi so že nastavljeni; a mrtvi konzul vstane od mrtvih, a v tem času prišlo je do nemirov med mohamedanci in kristjani v Beyrutu in 500 mož je zasedlo to važno mesto. Dozdeva se, da hočejo tudi Zjedinjene države svoj plen v Evropi. Morda je pa to kaka postranska poteza Nemčije, ki sedaj tako molči. Morda je bilo že lani, ko je bila nemška mornarica v Ameriki kaj takega dogovorjeno? Bližamo se osodnim trenutkom!

Boris Sarafov. Tega voditelja in organizatorja macedonske vstaje imenujejo splošno „kralja Borisa“. Balkanski Slovani ga naravnost obožujejo, Turki pa so razpisali na njegovo glavo 30.000 K nagrade. Vkljub temu pa Sarafov ne prestando potuje, vse atentate vodi skoraj osebno. Vedno je drugače eblečen. Nedavno je bil Sarafov z 20 oboroženimi možmi v sredi vasi blizu Ohridskega jezera ter je nabiral prostovoljce. Nenadoma je neki zaupnik pritekel s klicem „Turki gredo!“ Za odpor je imel Sarafov premalo mož. Brez dolgega obotavljanja je zapovedal: „Vrzite vse puške v hlev, pokrijte jih s slamo ter se preoblečite v kmečke obleke!“ To se je v naglici zgodilo in vstaši so plegli po travi, Sarafov pa si je še zapalil pipo. Ko je prišla turška četa, zaklical jim je turški častnik: „Hola, možje, kaj delate?“ — „Kaj delamo, počivamo po delu.“ — „Ali so tu vstaši?“ — „Ni jih,“ odgovori Sarafov. — „Ali ste videli tistega prokletega psa, Sarafova? Pravijo, da je tu.“ — „Sarafov?“ zavpije Sarafov ter stisne pesti. „No ta bi si zapomnil, ako bi prišel v naše roke. Ta malopridnež, koliko nesreče je zaradi njega prišlo nad nas. O, če bi ga le dobili pred se!“ Tudi Sarafovi tovariši so vse križem provali na Sarafova. Častnik jih je pohvalil: „Pametno mislite, možaki!“ ter je odkorakal s svojimi 200 vojaki, da poišče drugje Sarafova.

Novi serum proti jetiki. Sedaj se vrši v Brušlju kongres, ki se bavi s sredstvi, katera bi bila uporabiti proti jetiki. Tem povodom je prišlo v javnost, da je iznašel francoski zdravnik dr. Aleksander Marmorek v Parizu na zavodu Pasteurjevem nov serum, katerega on vprablja z vspehom pri jetičnih bolnikih, in sicer je baje tekom 18 mesecev dosegel lepe vspehe. Ni hotel pa o tej novi iznajdbi poročati na bru-

seljskem kongresu, marveč hoče nadaljevati svoje poskuse, ter potem svoj čas se oglasiti širni javnosti. Če je le vse to res! Vsekakor pa bi se dalo reči, da so zdravniki na pravi poti, da najdejo odpomočka tudi tej strašni bolezni.

Ukanjeni Ribničan. Šel je Čič po svetu z octom in z brusmi. Videl je Ribničana na drevesu, kako sedi na veji in jo žaga na oni strani, prav blizu debla, sam pa sedi na drugi strani na kraju veje — in žaga naprej! Videl je to Čič in rekel Ribničanu: „Čuješ, ako boš žagal tako naprej, boš padel doli!“ — „Ne bom ne!“ je odgovoril Ribničan, a Čič je šel naprej po svoji poti. Kmalu je odžagal Ribničan vejo, na kateri je sedel in je padel skupaj z njo na tla. Drugače tudi ni moglo biti. Padel je toraj, ali ker ni bilo visoko, je ostal živ in zdrav, pa je tekkel brzo za Čičem in ga ves začuden vprašal: „Kdo si ti, ki si že naprej uganil, da bom padel?“ Čič je videl, da ima opraviti z bedakom, pa mu je rekel: „Jaz sem Bog, jaz vem vse.“ Ribničan je precej pokleknil pred Čičem in ga prosil: „O dobri Bog, povedi mi, kaj se bo z menoj zgodilo?“ A Čič mu je odgovoril: „Ti pojdeš zdaj prek treh ograd. Ko prideš na vrzelo tretje ograde, padeš na tla in umreš pri tej priči!“ Ribničan je šel in ko je šel preko druge ograje, mu je že prihajalo težko. Ko je pa prišel na vrzelo tretje ograje, je padel precej na trebuh in je tako obležal. V žepu je imel kruh za južino. In ko je padel na tla, padel mu je tudi kruh iz žepa. Prišel je po poti pes, pograbil Ribničanov kruh in ga začel griziti. Ribničan je iz tal žalostno gledal, kako mu žere pes južino, in je jezno mrmral: „O, da sem jaz še živ, ne bi ti žrl mojega kruha!“

„Slovenski List“ prodaja se v Ljubljani v Brus-Štefetuvi prodajalnici Pred škofijo. V Kranju se prodaja v prodajalnici gosp. Floriana. Posamezna številka stane 14 vinarjev.

Zadružna tiskarna v Ljubljani

Stari trg štev. 19

priporoča

najnovije vizitnice, koverte s firmo, naslovna pisma ter vsa v to stroko spadajoča dela.

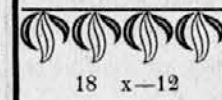
Pristno čebelno-voščene sveče

4 47-33

prodaja

Janko Šink, svečar v Kranju

kg po 5 K, poštne prosto.

18 x-12

Anton Belec
v Št. Vidu nad Ljubljano

izdeluje in priporoča

cerkvene svetilnice ali stalnice
iz kositarja, ali medenine in
iz tompaka

obhajilne svetilnice

pušice z zvončki

štedilna in železna ognjišča.

Prevzema

kritje streh

in zvonikov.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

**Spominjajte se
ljudskega sklada!**